

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

# تکنولوژی موتورهای دیزلی

رشتهٔ مکانیک خودرو

زمینهٔ صنعت

شاخص آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس ۱۸۸۷

۶۲۱	محمدی بوساری، محمد
/۴۲	تکنولوژی موتورهای دیزلی/ مؤلف : محمد محمدی بوساری . - [ویرایش دوم]/ بازسازی و
ت ۳۵۳ / م	تجدیدنظر : کمیسیون برنامه‌ریزی و تأليف رشتهٔ مکانیک خودرو . - تهران : شرکت چاپ و نشر
۱۳۹۱	کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۱ .
۶۶	ص. : مصور . - (آموزش فنی و حرفه‌ای : شماره درس ۱۸۸۷)
	متون درسی رشتهٔ مکانیک خودرو، زمینهٔ صنعت .
۱	۱. موتور دیزل. الف. ایران. وزارت آموزش و پرورش. کمیسیون برنامه‌ریزی و تأليف رشتهٔ مکانیک خودرو. ب. عنوان. ج. فروست.

همکاران محترم و دانشآموزان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی  
تهران- صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتربرنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های  
فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

info@tvoecd.sch.ir

پیام‌نگار (ایمیل)

www.tvoecd.sch.ir

وب‌گاه (وبسایت)

## وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب: تکنولوژی موتورهای دیزلی - ۴۹۲/۷

مؤلف: محمد محمدی‌پوساری

بازسازی و تجدیدنظر: کمیسیون برنامه‌ریزی و تألیف رشتۀ مکانیک خودرو

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۰۹۶۱-۹۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: [www.chap.sch.ir](http://www.chap.sch.ir)

صفحه‌آرا: شهرزاد قنبری

طراح جلد: علیرضا رضانی

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جادۀ مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارویخن)

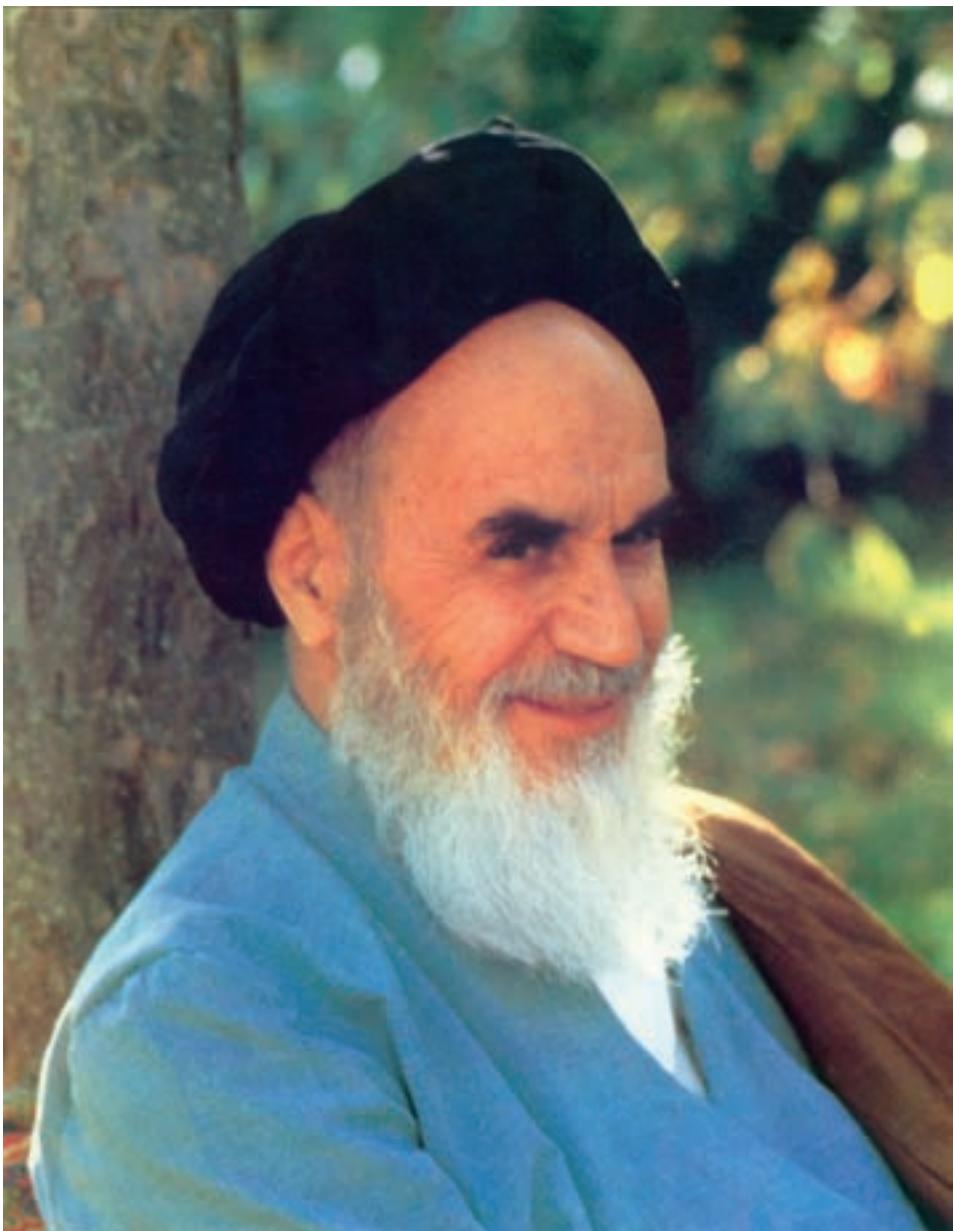
تلفن: ۰۹۹۸۵۱۶۱-۴۴۹۸۵۱۶، دورنگار: ۰۹۹۸۵۱۶، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه: کارون

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوازدهم ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۶۴-۰۵-۱۰۰۰-۰-۱۰۰۰-۹ ISBN 964-05-1000-9



شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات  
کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل  
باشید و از اتکای به اجانب بپرهیزید.

امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

## فهرست

۱	مقدمه
۲	فصل اول: موتورهای دیزلی
۲	۱-۱- تاریخچه‌ی موتور دیزل
۴	۱-۲- اجزای اصلی موتورهای دیزلی
۴	۱-۳- اساس کار موتور دیزل
۸	۱-۴- ویژگی‌های موتورهای دیزلی
۸	۱-۴-۱- پیستون
۸	۱-۴-۲- رینگ‌های پیستون
۸	۱-۴-۳- شاتون
۸	۱-۴-۴- یاتاقان‌های میل لنگ
۸	۱-۴-۵- میل لنگ
۹	۱-۴-۶- بلوکه و سرسیلندر
۹	۱-۴-۷- سوپاپ‌ها
۹	۱-۴-۸- متعلقات سرسیلندر
۹	۱-۴-۹- سیستم خنک کاری
۹	۱-۴-۱۰- سیستم روغن کاری
۹	۱-۵- انواع اتاق‌های احتراق و کاربرد آن‌ها
۹	۱-۵-۱- موتور دیزل با اتاق احتراق باز
۱۰	۱-۵-۲- موتور دیزل با اتاق احتراق تقسیم شده
۱۰	۱-۵-۳- موتور دیزل با اتاق احتراق باز (مستقیم)
۱۲	۱-۵-۴- روش «مان»
۱۳	۱-۵-۵- موتور دیزل با محفظه‌ی احتراق تقسیم شده (ترزیق غیر مستقیم)
۱۵	۱-۵-۶- انواع محفظه‌های احتراق تقسیم شده (غیرمستقیم)
۱۷	۱-۶- سوخت موتورهای دیزل

۱۷	۱-۶-۱- کیفیت احتراق سوخت دیزل (عددستان)
۱۷	۱-۶-۲- مفهوم کیفیت احتراق یا عددستان سوخت دیزل
۱۸	۱-۶-۳- نسبت تراکم موتورهای دیزل
۱۸	۱-۷-۱- پرخورانی
۱۸	۱-۷-۱- موتورهای دیزل جنرال موتور
۲۲	<b>فصل دوم : دستگاه سوخترسانی موتورهای دیزلی</b>
۲۲	۲-۱- مدار سوخترسانی و اجزای آن
۲۴	۲-۲- مدار فشار ضعیف سوخترسانی
۲۴	۲-۲-۱- باک موتور دیزل
۲۴	۲-۲-۲- پمپ اولیه
۲۴	۲-۲-۳- پمپ اولیه‌ی ساده (یک ضربه)
۲۵	۲-۲-۴- طرز کار پمپ دستی
۲۶	۲-۲-۵- پمپ اولیه‌ی بوش (سه گوش)
۲۷	۲-۳- فیلتر سوخترسانی
۲۷	۲-۳-۱- روش‌های تصفیه‌ی سوخت
۲۸	۲-۳-۲- فیلتر پارچه‌ای یا کتانی کارخانه‌ی C.A.V
۲۸	۲-۳-۳- فیلتر با صفحات نمدی کارخانه‌ی بوش
۲۹	۲-۳-۴- فیلتر کاغذی ساخت کارخانه‌ی «C.A.V»
۳۰	۲-۴- مدار فشار قوی سیستم سوخترسانی
۳۰	۲-۴-۱- لوله‌های سوخترسانی
۳۱	۲-۵- ساختمان و طرز کار پمپ انژکتور
۳۲	۲-۵-۱- طرز کار پمپ انژکتور
۳۶	۲-۵-۲- مجموعه‌ی پلانجر و بارل
۳۷	۲-۵-۳- سوپاپ فشار
۳۸	۲-۵-۴- روش کم کردن فشار در مسیر برگشت سوخت
۴۰	۲-۵-۵- مکانیزم اندازه‌گیری سوخت
۴۰	۲-۶- دستگاه‌های کنترل شانه‌ی گاز

۴۰	۲_۶_۱ - انواع محدود کننده‌ی شانه‌ی گاز
۴۲	۲_۶_۲ - محدود کننده‌ی خودکار
۴۳	۲_۶_۳ - محدود کننده‌ی شانه‌ی گاز به طور دستی
۴۴	<b>فصل سوم : دستگاه‌های تنظیم کننده‌ی سوخت</b>
۴۴	۱_۳ - رگلاتور موتور دیزل
۴۵	۱_۳_۱ - انواع رگلاتور
۴۵	۱_۳_۲ - شرح ساختمان رگلاتور وزنه‌ای
۴۸	۱_۳_۲_۱ - رگلاتور «RP» در حالت‌های مختلف
۴۸	۱_۳_۲_۲ - طرز کار رگلاتور وزنه‌ای
۵۰	۱_۳_۲_۳ - حالت تمام بار
۵۰	۱_۳_۲_۴ - حالت کنترل سرعت
۵۱	۱_۳_۲_۵ - حالت خاموش
۵۲	۱_۳_۳ - رگلاتور خلأیی
۵۲	۱_۳_۳_۱ - ساختمان رگلاتور خلأیی
۵۳	۱_۳_۳_۲ - طرز کار رگلاتور خلأیی
۵۵	۱_۳_۳_۳ - تنظیم دور حداکثر
۵۶	۱_۳_۳_۴ - خاموش کردن موتور
۵۸	۱_۳_۳_۵ - تنظیم دور آرام
۶۲	<b>فصل چهارم : ساختمان انژکتور</b>
۶۲	۱_۴ - سوخت پاش یا انژکتور
۶۴	۱_۴_۱ - ساختمان انژکتور
۶۴	۱_۴_۱_۲ - طرز کار
۶۵	۱_۴_۱_۳ - نحوه‌ی تنظیم انژکتور
۶۶	<b>منابع</b>